

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program »Prawa i Wartości«”

(COM(2018) 383 final – 2017/0207 (COD))

oraz

„Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program »Wymiar Sprawiedliwości«”

(COM(2018)384 final – 2017/0208 (COD))

(2019/C 62/29)

Sprawozdawca: **Jean-Marc ROIRANT**

Wniosek o konsultację	Rada Europejska, 21.6.2018 Komisja Europejska, 18.6.2018 Parlament Europejski, 14.6.2018
Podstawa prawna	Art. 81 ust. 1 i 2, art. 82 ust. 1 oraz art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Art. 16 ust. 2, art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 2, art. 24, 167, 168 i 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	26.9.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	18.10.2018
Sesja plenarna nr	538
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	135/2/2

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji Europejskiej będący wynikiem połączenia istniejących programów, gdyż postrzega go jako potrzebny instrument promowania wartości i historii UE, praw podstawowych, demokracji, praworządności, uczestnictwa obywatelskiego oraz wspierania dynamicznego i różnorodnego społeczeństwa obywatelskiego i zaangażowania społeczności lokalnych.

1.2. EKES wzywa do zapewnienia spójności polityki i finansowania, jeśli chodzi o zaangażowanie w obszarze praw człowieka i demokracji w ramach polityki zewnętrznej i wewnętrznej UE, oraz do przyznania całościowego finansowania w wysokości 1,4 mld EUR, z czego co najmniej 500 mln EUR należy przeznaczyć na komponent dotyczący zaangażowania i uczestnictwa obywatelskiego.

1.3. Zdaniem EKES-u podstawą Funduszu powinno być podejście oddolne oparte na prawdziwym uczestnictwie, co pozwoli sprostać obecnym wyzwaniom UE w zakresie promowania praw i wartości UE, wspierania demokracji, wzmacniania zaufania obywateli do UE przez ich bezpośrednie uczestnictwo w kształtowaniu przyszłości Europy oraz wspierania dynamicznego społeczeństwa obywatelskiego.

1.4. EKES zwraca się także o wykorzystanie innowacyjnych narzędzi finansowania, aby wzmocnić uczestnictwo społeczeństwa obywatelskiego i budować jego potencjał na szczeblu lokalnym, krajowym i transnarodowym, np. przez udzielanie pomocy technicznej, działania przygotowawcze prowadzone przez partnerów o większym doświadczeniu lub dotacje w systemie kaskadowym, co pozwoli na ustanowienie różnych poziomów dotacji lub dwustopniowej procedury składania wniosków. Wzywa do udostępnienia środków finansowych na organizacje społeczeństwa obywatelskiego w wysokości przynajmniej 50 % różnych komponentów.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje decyzję o wydłużeniu czasu trwania dotacji na działalność do perspektywy wieloletniej w przypadku wszystkich programów i komponentów Funduszu i podkreśla konieczność dalszego zapewnienia trwałości i ciągłości działań.

1.6. Komitet proponuje, by zmienić nazwę Funduszu na „Obywatele, Prawa i Wartości” a nazwę komponentu „Zaangażowanie i udział obywateli” w ramach programu „Prawa i Wartości” na „Europa dla obywateli”, tak aby zapewnić spójność z celami Funduszu, które ściśle łączą się z wymiarem obywatelstwa oraz ze wzmacnianiem pozycji, uczestnictwem podmiotów praw, ochroną ofiar, wspólną historią i pamięcią.

1.7. EKES ubolewa nad faktem, że działania związane z wolnością wypowiedzi w mediach, pluralizmem mediów i potrzebą rozwiązania problemu fałszywych informacji i ukierunkowanej dezinformacji zostały usunięte z ostatecznej wersji programu „Prawa i Wartości”. Proponuje w związku z tym stworzenie synergii z programem „Kreatywna Europa” z uwagi na znaczenie tych działań dla wartości UE oraz dla promowania demokratycznego i pluralistycznego społeczeństwa.

1.8. EKES zwraca się o dalsze rozszerzenie wsparcia finansowego w ramach programu „Wymiar Sprawiedliwości” na organizacje społeczeństwa obywatelskiego i objęcie nim działań takich jak podnoszenie świadomości, wzajemne uczenie się i wymiana dobrych praktyk, działania analityczne i monitorujące oraz szkolenie i budowanie potencjału. Wzywa do monitorowania udziału społeczeństwa obywatelskiego w tym programie.

1.9. EKES bierze pod uwagę bieżące prace Komisji nad realizacją działania przygotowawczego zaproponowanego przez Parlament Europejski, obejmującego ustanowienie funduszu UE zapewniającego wsparcie finansowe w skierowanych przeciwko organizacjom społeczeństwa obywatelskiego sporach dotyczących naruszeń demokracji, praworządności i praw podstawowych, i wzywa do włączenia tych działań do programu „Wymiar Sprawiedliwości”.

1.10. EKES uważa, że Fundusz stanowi ważny instrument szerszego uwzględniania aspektu płci, sporządzania budżetu z uwzględnieniem tego aspektu i gromadzenia danych segregowanych ze względu na płeć. W szczególności z zadowoleniem przyjmuje włączenie działań mających na celu zapobieganie wszelkim formom przemocy wobec kobiet, dzieci i młodzieży oraz jej zwalczania w ramach programu „Prawa i Wartości”, a także wzywa do zwiększenia spójności i synergii z działaniami na rzecz praw ofiar i egzekwowania w kontekście programu „Wymiar Sprawiedliwości”. Wzywa również do segregowania wskaźników obu programów z podziałem na płeć.

1.11. Komitet z zadowoleniem przyjmuje propozycję rozszerzenia roli krajowych punktów kontaktowych programu „Europa dla Obywateli” na różne komponenty programu „Prawa i Wartości” z uwagi na znaczenie tych punktów w utrzymywaniu kontaktów z potencjalnymi beneficjentami i udzielaniu im wsparcia na miejscu. W tym celu konieczne jest, aby powołane podmioty były niezależne od rządu krajowego i miały dogłębną wiedzę na temat potrzeb sektora społeczeństwa obywatelskiego i lokalnych podmiotów. Wymaga to odpowiedniego finansowania, opracowania wytycznych dotyczących ich roli i zadań, sposobów zapewnienia większej widoczności programu oraz przygotowania szkoleń.

2. Opis wniosku

2.1. Opinia EKES-u dotyczy Funduszu Sprawiedliwości, Praw i Wartości, który obejmuje dwa osobne wnioski dotyczące rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady – rozporządzenia ustanawiającego program „Wymiar Sprawiedliwości” oraz rozporządzenia ustanawiającego program „Prawa i Wartości” – z których oba mają uzupełniające cele na lata 2021–2027.

2.2. Celem Funduszu jest wspieranie utrzymania otwartych, demokratycznych, pluralistycznych i integracyjnych społeczeństw, jak również wzmocnienie pozycji obywateli dzięki ochronie i propagowaniu praw i wartości oraz dalszemu rozwijaniu unijnej przestrzeni sprawiedliwości, co stanowi jeden z kluczowych priorytetów w świetle obecnej sytuacji w UE charakteryzującej się wzrostem ekstremizmu i radykalizmu, zwiększoną polaryzacją, reformami podważającymi wartości praworządności oraz zmniejszającą się przestrzenią dla społeczeństwa obywatelskiego.

2.3. Aby propagować wartości i prawa europejskie zapisane w art. 2 i 3 TUE oraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, Fundusz łączy kilka istniejących instrumentów: programy „Prawa, równość i obywatelstwo”, „Europa dla Obywateli” i „Sprawiedliwość”, co stanowi próbę przezwyciężenia rozdrobnienia, zlikwidowania obecnych luk i stawienia czoła nowym wyzwaniom, w szczególności jeśli chodzi o zaufanie obywateli do demokracji i poparcie dla utrzymywania wartości i praw podstawowych.

2.4. Oprócz propagowania równości i praw oraz zwalczania przemocy celem wniosku dotyczącego ustanowienia programu „Prawa i Wartości” jest wspieranie dynamicznego społeczeństwa obywatelskiego, zachęcanie obywateli do udziału w życiu demokratycznym i społecznym oraz pielęgnowanie bogatej różnorodności społeczeństwa europejskiego w oparciu o naszą wspólną historię i pamięć o przeszłości. Stanowi to także następstwo wezwania do ustanowienia europejskiego funduszu na rzecz demokracji, praw człowieka i wartości ze strony EKES-u⁽¹⁾, Parlamentu Europejskiego⁽²⁾ oraz 80 organizacji pozarządowych z 22 państw⁽³⁾.

2.5. Program „Wymiar Sprawiedliwości” oparty jest na art. 81 i 82 TFUE dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych, a podstawą programu „Prawa i Wartości” jest kilka różnych artykułów TFUE: art. 16 ust. 2 o ochronie danych, art. 19 ust. 2 o zwalczaniu dyskryminacji, art. 24 o wspieraniu europejskich inicjatyw obywatelskich, art. 167 o kulturze i dziedzictwie kulturowym, art. 168 o promowaniu wysokiego poziomu zdrowia ludzkiego i profilaktyki, a także art. 21 ust. 1 i 2 o prawie obywateli do swobodnego przemieszczania się.

2.6. Obu programom zostanie przyznane finansowanie w wysokości 305 mln EUR dla programu „Wymiar Sprawiedliwości” i 642 mln EUR dla programu „Prawa i Wartości”, z czego 233 mln EUR zostanie przeznaczony na zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie, a 408 mln EUR na komponenty „Równość i prawa” i „Daphne”.

3. Uwagi ogólne

3.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji Europejskiej jako bardzo potrzebny instrument skutecznego propagowania praw człowieka, demokracji i praworządności, poszanowania mniejszości i praw grup dyskryminowanych i wykluczonych oraz osób defaworyzowanych takich jak osoby niepełnosprawne i społeczność romska, promowania uczestnictwa, jak również wspierania dynamicznego i różnorodnego społeczeństwa obywatelskiego i budowania jego potencjału zgodnie z postanowieniami traktatów UE i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz z postanowieniami międzynarodowych traktatów dotyczących praw człowieka zatwierdzonych przez UE i państwa członkowskie, takich jak Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.

3.2. EKES docenia starania Komisji służące wzmocnieniu poszanowania wartości, o których mowa w art. 2 TUE, i w tym względzie z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich. Wniosek ten stanowi uzupełnienie przedmiotowych wniosków dotyczących programów w obszarze wymiaru sprawiedliwości, praw i wartości i ma służyć do wywierania presji gospodarczej na państwa członkowskie dopuszczające się poważnych i nagminnych naruszeń wartości zapisanych w art. 2 TUE. Pierwszy z tych wniosków służy ochronie praworządności poprzez odgórną presję, drugi zaś może zapewnić poszanowanie praworządności i innych wartości zapisanych w art. 2 dzięki zmobilizowaniu oddolnego poparcia wśród społeczeństwa. W tym kontekście EKES odsyła do swoich opinii dotyczących budżetu Unii i praworządności⁽⁴⁾.

3.3. EKES ubolewa, że Fundusz czerpie jedynie z istniejących programów, które osiągnęły dobre rezultaty, i zauważa, że powinien zostać rozszerzony i zwiększony, aby stanowił odpowiedź na nowe okoliczności panujące w Unii Europejskiej, zapewniał większą widoczność i wspierał pełną promocję i ochronę wartości zapisanych w art. 2 TUE.

3.4. Komitet wzywa do zapewnienia spójności polityki i finansowania pomiędzy zaangażowaniem w obszarze praw człowieka i demokracji w ramach polityki zewnętrznej i wewnętrznej UE. W tym kontekście powołuje się na konkluzje Rady w sprawie Planu działania dotyczącego praw człowieka i demokracji, w których zobowiązano UE do zwiększenia wysiłków na rzecz propagowania bezpiecznego otoczenia sprzyjającego rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego i niezależnych mediów⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 9.

⁽²⁾ Rezolucja PE w sprawie instrumentu na rzecz wartości europejskich (2018/2619(RSP)) oraz rezolucja PE „Następne WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r.” (2017/2052(INI)).

⁽³⁾ <https://megacampaign.eu/support-csos-ask-your-mep-to-vote-for-the-european-values-instrument-resolution>.

⁽⁴⁾ SOC/598 (zob. s. 173 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁵⁾ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady: Plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015-2019 „Prawa człowieka jako centralny element działań UE”, JOIN/2015/0016 final.

3.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje proponowaną podstawę prawną programów „Prawa i Wartości” i „Wymiar Sprawiedliwości”, ponieważ pozwala ona na zaangażowanie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej w równym stopniu w proces decyzyjny w jednym z najważniejszych obszarów dla obywateli i szeroko rozumianego społeczeństwa obywatelskiego. EKES uważa jednak, że podstawa prawna powinna przewidywać wystarczający zakres pod względem obszarów tematycznych oraz wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich poziomach i proponuje, by rozważyć włączenie odniesienia do art. 11 (ust. 1–2) TUE.

3.6. EKES uważa proponowany budżet za bardzo niski w świetle wyzwań, przed którymi staje dziś UE w obszarze o kluczowym znaczeniu dla społeczeństw europejskich, i zwraca się⁽⁶⁾ o przyznanie całościowego finansowania w wysokości co najmniej 1,4 mld EUR⁽⁷⁾, z czego przynajmniej 500 mln EUR należy przeznaczyć na komponent dotyczący zaangażowania i uczestnictwa obywatelskiego.

3.7. Komitet zwraca również uwagę na pozytywne oceny programów objętych Funduszem i podkreśla fakt, że ograniczona dostępność środków i duża potrzeba funkcjonowania programu „Europa dla Obywateli” i komponentu „Daphne” programu „Prawa i Wartości” doprowadziły do frustracji wśród wnioskodawców. EKES ubolewa, że pomimo tego pula środków została zaledwie nieznacznie zwiększona.

3.8. Należy zmienić nazwę Funduszu i programów, aby były one spójniejsze z tytułem i celami programu, które ściśle łączą się z wymiarem obywatelstwa oraz wzmocnieniem pozycji, uczestnictwem podmiotów praw, wspólną historią i pamięcią oraz z odnośnym komponentem wieloletnich ram finansowych „Inwestowanie w ludzi, spójność społeczna i wartości”. EKES uważa zatem, że nazwę Funduszu należy zmienić na „Obywatele, Prawa i Wartości”. Ponadto nazwę komponentu dotyczącego zaangażowania i uczestnictwa obywatelskiego w programie „Prawa i Wartości” należy zmienić na „Europa dla Obywateli” w celu zapewnienia spójności z nazwami innych komponentów i poprawy widoczności programu.

3.9. Aby sprostać również obecnym wyzwaniom UE dotyczącym propagowania praw i wartości UE, wspierania demokracji, wzmocnienia zaufania obywateli do UE przez ich bezpośrednie uczestnictwo w kształtowaniu przyszłości Europy oraz budowania potencjału i wspierania dynamicznego społeczeństwa obywatelskiego, podstawą Funduszu powinno być podejście oddolne oparte na prawdziwym uczestnictwie, w którym kwestie prawne powinny raczej stanowić fundament osiągania celów, a nie je kształtować. Ponadto wsparcie i budowanie potencjału powinny obejmować działania niezależnego społeczeństwa obywatelskiego i organizacji na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i ponadnarodowym, które będą promowały i monitorowały szerzenie wartości UE.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje, że wśród działań finansowanych w ramach programu uwzględnia się wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego, by wspierać i ułatwiać czynny udział w budowie bardziej demokratycznej Unii oraz zwiększanie świadomości praw i wartości. Niemniej EKES uważa, że działaniu temu powinien towarzyszyć ogólny cel, który należałoby ująć w art. 4 lit. a): „budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu zwiększenia zaangażowania obywatelskiego i demokratycznego”. Ponadto w art. 4 lit. b) należy wyraźnie określić, że propagowanie zaangażowania obywatelskiego i demokratycznego powinno być wspierane na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.

4.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje nieustanne dążenie do zapobiegania wszelkim formom przemocy wobec kobiet, dzieci i młodzieży i ich zwalczania w ramach programu „Prawa i Wartości” oraz poprzez wspieranie dochodzenia roszczeń przez ofiary w ramach programu „Wymiar Sprawiedliwości”. Zauważa, że osoby niepełnosprawne doświadczają przemocy domowej od dwóch do pięciu razy częściej, a odsetek przypadków przemocy wobec osób w podeszłym wieku oraz przemocy wobec migrantów, Romów i mniejszości etnicznych również jest wyższy. Wzywa więc do dodatkowych starań w tej dziedzinie oraz podkreśla potrzebę zapewnienia większej spójności i synergii w ramach dwóch programów Funduszu.

4.3. EKES uważa, że Fundusz stanowi nową możliwość wzmocnienia uwzględniania aspektu płci, sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci i gromadzenia danych segregowanych ze względu na płeć. Środki te umożliwią propagowanie dalszej równości przez dokonywanie analiz oddziaływania finansowania na kobiety, dziewczęta, mężczyzn i chłopców, jak również przez wyznaczanie celów i skuteczniejsze przeznaczenie środków na ich realizację. W szczególności wzywa do segregowania wskaźników programu „Prawa i Wartości” w podziale na płeć.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 9.

⁽⁷⁾ Aby zapewnić spójność unijnego wsparcia w ramach finansowania zewnętrznego, np. Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka.

4.4. EKES podkreśla kluczowe znaczenie i wyjątkowość działań związanych z wzajemnym uczeniem się i wymianą dobrych praktyk wśród społeczności lokalnych w ramach programu „Europa dla Obywateli” i wzywa do większego zaangażowania obywateli w partnerstwo miast poprzez współpracę służącą zwiększeniu oddolnego charakteru tych działań. W szczególności EKES odnotowuje pozytywne doświadczenia związane z podejściem opartym na rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność⁽⁸⁾ z myślą o zapewnieniu uczestnictwa i budowania potencjału społeczności lokalnych i zainteresowanych stron.

4.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje nieustanne zainteresowanie lepszym zrozumieniem Unii, jej historii i różnorodności kulturowej. Uważa, że przy wzroście ekstremizmu i radykalizmu cele programów powinny wyraźnie obejmować działania związane z pamięcią o przeszłości i krytyczną refleksję na temat pamięci historycznej.

4.6. EKES wyraża ubolewanie, że działania związane z wolnością wypowiedzi mediów, pluralizmem mediów i potrzebą rozwiązania kwestii fałszywych informacji i ukierunkowanej dezinformacji zostały usunięte z ostatecznej wersji programu „Prawa i Wartości”. W związku ze znaczeniem tych działań dla wartości UE i propagowania demokratycznego i pluralistycznego społeczeństwa EKES proponuje stworzenie synergii z programem „Kreatywna Europa”.

4.7. EKES zwraca się o dalsze rozszerzenie wsparcia finansowego w ramach programu „Wymiar Sprawiedliwości” na wszystkie działania: podnoszenie świadomości, edukacja i mobilizacja społeczeństwa, wzajemne uczenie się i wymiana dobrych praktyk, działania analityczne i monitorujące oraz szkolenie i budowanie potencjału.

4.8. EKES bierze pod uwagę bieżące prace Komisji nad realizacją działania przygotowawczego zaproponowanego przez Parlament Europejski, obejmującego ustanowienie funduszu UE zapewniającego wsparcie finansowe w skierowanych przeciwko organizacjom społeczeństwa obywatelskiego sporach dotyczących naruszeń demokracji, praworządności i praw podstawowych, i wzywa do włączenia tych działań do programu „Wymiar Sprawiedliwości”.

4.9. Krajowe punkty kontaktowe okazały się skuteczne we wspieraniu podejścia oddolnego programu „Europa dla Obywateli” dzięki utrzymywaniu kontaktów z potencjalnymi beneficjentami i udzielaniu im wsparcia na miejscu. EKES z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie roli tych punktów na inne komponenty programu „Prawa i Wartości” i jednocześnie podkreśla potrzebę zapewnienia odpowiedniego finansowania oraz powołania podmiotów niezależnych od rządu krajowego, które dysponowałyby dogłębną znajomością społeczeństwa obywatelskiego, lokalnych podmiotów i ich potrzeb. Wzywa do opracowania wytycznych dotyczących ich niezależności, roli i zadań, w tym sposobów zapewnienia większej widoczności programu oraz przygotowania szkoleń.

4.10. EKES z zadowoleniem przyjmuje włączenie spotkań w ramach dialogu obywatelskiego do programu „Europa dla Obywateli” i jest zdania, że spotkania te należy utrzymać i rozszerzyć na wszystkie komponenty Funduszu, aby umożliwić gruntowną wymianę praktyk w zakresie wartości, praw, demokracji i praworządności w oparciu o art. 11 traktatu poświęcony dialogowi ze społeczeństwem obywatelskim. Spotkania te powinny być otwarte dla odpowiednich podmiotów poza beneficjentami programu i powinny obejmować dyskusję na temat przyszłych priorytetów programu.

4.11. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wszystkie działania w ramach programów będą finansowane w trybie zarządzania bezpośredniego i pośredniego, a finansowanie będzie stanowiło połączenie dotacji na działalność i dotacji na działania. Komitet podkreśla, że dostępność niewielkich dotacji jest kluczowa dla zapewnienia uczestnictwa i wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach różnych działań Funduszu, a szczególnie w kontekście utrzymania podejścia oddolnego przez dotarcie do beneficjentów krajowych i lokalnych.

4.12. EKES jest również zdania, że ten sam tryb zarządzania bezpośredniego wprowadzony dla różnych komponentów programu „Prawa i Wartości” miałby pozytywne skutki, ponieważ zapewniłby większą spójność realizacji programu. Zwraca zwłaszcza uwagę na pozytywną ocenę Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, działającej pod nadzorem Komisji, w zakresie zarządzania różnymi rodzajami dotacji, mechanizmów finansowania, wykorzystania uproszczonych kosztów i niskiego odsetka błędów.

4.13. Komitet wzywa, by w ramach programów realizowano nowe przepisy najnowszych rozporządzeń finansowych, gdyż mają one szczególne znaczenie dla społeczeństwa obywatelskiego. Przykładem jest tu wykorzystanie współfinansowania w naturze czy uwzględnienie wolontariatu w kosztach kwalifikowalnych. EKES przypomina także o potrzebie ograniczenia wykorzystania współfinansowania i zwiększenia wykorzystania środków upraszczających, takich jak kwoty ryczałtowe, stawki ryczałtowe i koszty jednostkowe. Zachęca Komisję do zaangażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w opracowanie i monitorowanie wytycznych dotyczących wdrażania powyższych zasad. Ponadto zwraca się do rządów krajowych o ujęcie w programach finansowania publicznego przepisów dotyczących kwalifikowalności współfinansowania w naturze, w tym pracy wolontariuszy.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 36.

4.14. EKES z zadowoleniem przyjmuje decyzję o wydłużeniu czasu trwania dotacji na działalność do perspektywy wieloletniej w przypadku wszystkich programów i komponentów Funduszu i podkreśla konieczność dalszego zapewnienia trwałości i ciągłości działań.

4.15. EKES zwraca się także o opracowanie nowych narzędzi, aby wzmocnić uczestnictwo społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu krajowym, zwłaszcza w obszarach, gdzie nie dysponuje ono odpowiednim potencjałem, np. przez udzielanie skutecznej pomocy technicznej, działania przygotowawcze prowadzone przez partnerów o większym doświadczeniu lub dotacje w systemie kaskadowym, co pozwoli np. na ustanowienie różnych poziomów dotacji lub dwustopniowej procedury składania wniosków.

4.16. Komitet z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie wskaźnika dotyczącego organizacji społeczeństwa obywatelskiego z myślą o ułatwieniu wsparcia i działań na rzecz budowania potencjału w ramach programu „Prawa i Wartości”, i jest zdania, że należy uczynić to samo w ramach programu „Wymiar Sprawiedliwości”. Wzywa także do udostępnienia środków finansowych na organizację społeczeństwa obywatelskiego w wysokości przynajmniej 50 % różnych komponentów.

4.17. EKES zachęca Komisję do wspólnego zorganizowania dorocznego posiedzenia mającego na celu poprawę koordynacji działań darczyńców prywatnych i publicznych w obszarach objętych Funduszem, tak aby zbadać synergie i wykorzystać dobre praktyki.

Bruksela, dnia 18 października 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
